

СТАНДАРДИ И СМЕРНИЦЕ -ПРАЋЕЊЕ ИСХОДА ТЕРАПИЈЕ- (ПРИЛОГ 7)

Др сц. Марина Одаловић, ванредни професор
Универзитет у Београду – Фармацеутски факултет

Стандард 7а: СТАНДАРДИ И СМЕРНИЦЕ ЗА ПРАЋЕЊЕ ИСХОДА ТЕРАПИЈЕ У ЦИЉУ ОПТИМИЗАЦИЈЕ ТЕРАПИЈЕ И ПОБОЉШАЊА ИСХОДА ЛЕЧЕЊА ПРАЋЕЊЕМ ОДРЕЂЕНИХ ПАРАМЕТАРА У АПОТЕЦИ, ИЗУЗЕВ БОЛНИЧКОЈ АПОТЕЦИ

Стандард 7б: ... У БОЛНИЧКОЈ АПОТЕЦИ

Закон о здравственој заштити, Сл. гласник РС 25/19:

Апотекарска делатност обухвата: .... „праћење исхода терапије, у циљу оптимизације терапије и побољшања исхода лечења, праћењем одређених параметара“;

Оптимизација терапије обухвата **активности усмерене ка унапређењу безбедне и ефикасне употребе лекова** од стране пацијента, како би се осигурало постизање најбољих могућих исхода терапије:

- ПРЕГЛЕД УПОТРЕБЕ ЛЕКОВА
- ПРАЋЕЊЕ ПАРАМЕТАРА

ПРЕГЛЕД УПОТРЕБЕ ЛЕКОВА (1)

КАРАКТЕРИЈАЦИЈА		ИВОРИ ИНФОРМАЦИЈА			ОБРАЗОВАЊЕ
ТИП	Ниво	Лекарски рецепт	Разговор са пацијентом	Клинички подаци	
Тип 1	Основни	+			Магистар фармације
Тип 2a	Средњи	+	+		Магистар фармације са посебном обуком
Тип 2b		+		+	
Тип 3	Напредни	+	+	+	Магистар фармације спец. клиничке фармације, фармакотерапије или Ф33

ПРЕГЛЕД УПОТРЕБЕ ЛЕКОВА (2)

KLINIČKI PODACI

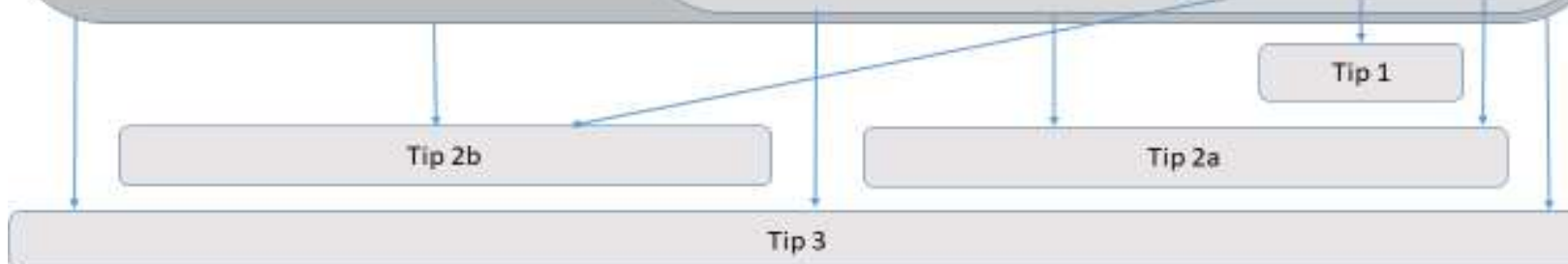
- Nelečena bolest = dijagnoza bez terapije
- Validacija indikacije = lek bez indikacije
- Odgovor (klinički) na terapiju: efektivnost
- Doza leka u odnosu na indikaciju
- Kontraindikacije zbog funkcija bubrega ili jetre
- Neželjene reakcije lekova

RAZGOVOR SA PACIJENTOM

- Adherenca (problemi sa upotrebom leka; neracionalna upotreba leka)
- Neodgovarajuća uputstva; potreba za dodatnim uputstvima
- Neželjene reakcije lekova
- Pojedini aspekti efektivnosti terapije (npr. prolazak bola)

LEKARSKI RECEPT

- Lek-lek interakcije
- Dupliranje terapije
- Kontraindikacije zbog uzrasta ili pola
- Neodgovarajući lek, doza, doziranje i/ili interval doziranja
- Troškovi terapije
- (Delimično i adherenca)

ВАЖНО за имплементацију услуге!

- **ПРОСТОР**: посебна просторија у апотеци или физички издвојен део простора апотеке, у циљу обезбеђења приватности за пацијента и неометаног рада магистра фармације
- **ОПРЕМА, КАДАР**
  - Критеријуми за „одабир” пацијената за преглед употребе лекова: пацијенти са хроничним болестима, пацијенте који у својој терапији имају већи број лекова или који користе лекове високог ризика (као што су нпр. антикоагуланси);
  - Саветовање и едукација пацијента;
  - Комуникација са лекаром ради оптимизације терапије, директна или путем одговарајућег извештаја. Магистар фармације не може самостално да мења терапију коју је одредио лекар!
  - Евиденције и документација о пруженој услузи - чување се у складу са законом.

ПРЕГЛЕД УПОТРЕБЕ ЛЕКОВА У БОЛНИЧКОЈ АПОТЕЦИ

Стандард 76

- **Преглед и усклађивање употребе лекова при пријему** пацијента у здравствену установу - спроводи магистар фармације.
- **Преглед употребе лекова током хоспитализације** (клинички преглед лекова) - спроводи магистар фармације специјалиста из области клиничке фармације, фармакотерапије или фармацеутске здравствене заштите.
- **Преглед употребе лекова и саветовање пацијента при отпусту** пацијента из здравствене установе – спроводи магистар фармације.

ПРАЋЕЊЕ ПАРАМЕТАРА

Оптимизација терапије и унапређење исхода лечења, може се вршити:

- ✓ увидом у одговарајућу документацију
- ✓ мерењем одређених параметара у апотеци.

Други разлози за спровођење мерења одређених параметара у апотеци:

- ✓ потреба пацијента да се упозна са употребом медицинског средства,
- ✓ ради препознавања фактора ризика у циљу промоције здравља, превенције болести и здравственог васпитања
- ✓ када постоји јасан клинички или научни доказ који оправдава конкретно мерење код конкретног пацијента

Мерења која се могу обављати у апотеци су мерења помоћу **самомерача које може користити и сам пацијент** (самомерача крвног притиска, гликемије, триглицерида и холестерола, ваге за мерење телесне масе, пикфлоуметра и др.)

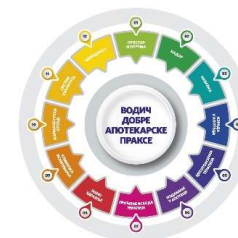
ВАЖНО за имплементацију услуге! (1)

- **ПРОСТОР**: посебна просторија у апотеци или физички издвојен део простора апотеке, у циљу обезбеђења приватности за пацијента и неометаног рада магистра фармације
- **ОПРЕМА**: одговарајућа и исправна (Регистар медицинских средстава, ознака усаглашености, доказ о тачности, поузданости, валидности и безбедности, адекватно одржавање ...)
- **КАДАР**: Магистар фармације одговоран је за спровођење одговарајућих процедура и вођење документације за све услуге мерења које се пружају у апотеци.

ВАЖНО за имплементацију услуге! (2)

У оквиру процедура мора јасно бити дефинисано следеће:

- обука запослених који пружају услугу, чување и одржавање опреме односно апарата и потрошног материјала,
- вођење одговарајућих евиденција односно документације,
- критеријуми за одабир пацијената за пружање услуга мерења, као и критеријуми за искључивање пацијената којима се не препоручују ове услуге,
- прикупљање потребних информација о пацијенту, пристанак пацијента за пружање услуге,
- саветовање пацијената, праћење здравственог стања пацијената и упућивање лекару када је потребно,
- извођење мерења, управљање ризицима при мерењу и напомене у погледу безбедности пацијената и запослених,
- руковање отпадом,
- контрола инфекција,
- гаранција квалитета пружених услуга.

ХВАЛА НА ПАЖЊИ!